

گزارش

دوراهی پیش‌روی قالیباف

قالیباف درحال فرار از لاریجانی شدن

داوود حشمتی؛ رای بیکارچه کابینه پزشکیان از مجلس اصولگرای دوازدهم که بسیاری آن را مجلس رادیکال تصور می‌کردند، شکست دیگری برای جریان پایداری بود که اقلیت بودن آنها را به اثبات رساند. اما از آن مهم‌تر وضعیت و جایگاه قالیباف است که در سیاست ایران تثبیت شد. در واقع قالیباف در شش ماه گذشته افت‌وخیزهای فراوانی داشت که در همه آنها تلاش کرده‌تا از بحران عبور کند. او تلاش می‌کند تا سرنوشتی شبیه رؤسای مجلس سه دهه اخیر نداشته باشد. به طور طبیعی، قالیباف هرگز نمی‌تواند به سرنوشت مهدی کروبی دچار شود، اما خود او به‌خوبی می‌داند که باید به سرنوشت کسانی همچون ناطق نوری و علی لاریجانی توجه کند. از همین رو تلاش می‌کند تا در میانه سیاست، در جایی بایستد که از تبدیل شدن به ناطق و لاریجانی دوری کرده باشد. نقطه عطف سیاست‌ورزی در مورد قالیباف اما در پایان آبان امسال مشخص می‌شود. بعد از انتخابات آمریکا متوجه می‌شویم با کدام قالیباف روبه‌رو خواهیم بود؛ قالیباف ۹۲ یا ۹۹.

رای یکدست کابینه بعد از نزدیک به دو هفته جلسات علنی بررسی وزرای کابینه دولت پزشکیان، تمام آنها توانستند از گردنه مجلس عبور کنند؛ آن‌هم درحالی‌که به‌وضوح مشخص بود جریان نزدیک به جلیلی دست‌کم مخالف رای آوردن چهار وزیر دولت بود. وزرایی که عبارت بودند از دکتر ظفرقندی، صالحی‌امیری، میردی و عبدالناصر همتی. در میان جلسات بررسی کابینه هم مخالفان این افراد بیشتر از دیگران فعال بودند و حرف‌های تند مطرح شد. آنها اگرچه به‌خوبی می‌دانستند توان این را ندارند که مانع از حضور عراقچی در کابینه شوند، بااین‌حال به لحاظ گفتمانی برایشان لازم بود تا حمله تندی را علیه عراقچی در مجلس سامان دهند. در واقع عراقچی و طرح انتقادات برای وابستگی به تیم جلیلی در مجلس، کاملا حیثیتی بوده‌درست در همین نقطه هم شکاف آنها با جریان قالیباف بیشتر شد. در نهایت یک شب مانده به برگزاری جلسه رای‌گیری، فرانکسیون انقلاب که ۲۲۰ عضو دارد، تشکیل جلسه داد و جریان نزدیک به جلیلی مدعی شد که چهار نفر از وزرا نمی‌توانند رای اعتماد کسب کنند. این روایت البته کامل نبوده، چون همه اعضای فرانکسیون انقلاب در آن جلسه حاضر نبودند و رای‌گیری‌های درونی با واقعیت منطبق نبود. جلسه حمله به عراقچی در واقع نقطه اصلی‌فعال‌کردن شکاف میان جریان قالیباف و جریان جلیلی در مجلس بود؛ جریانی که قالیباف سعی می‌کند آن را با عنوان «نواصولگرایی» یا «عقلانیت انقلابی» معرفی کند. بعد از آن حتی جمله نیم‌نزدیک به جلیلی به قالیباف در مجلس با مماشاسات قالیباف با آنها هم همراه بود. اما در مجموع قالیباف مانند همیشه تلاش می‌کند در نقطه‌ای بایستد که ایمنی داشته باشد، او به‌شدت واهمه دارد که در میان جریان اصولگرایی تبدیل به علی لاریجانی یا ناطق نوری شود.

ناطق ۷۶ قالیباف ۴۰۳: آخرین بار که تمام کابینه یک رئیس‌جمهور در همان ابتدای معرفی رای آورد، سال ۷۶ و با پیروزی سیدمحمد خاتمی بود. رقیب او در انتخابات، علی‌اکبر ناطق نوری بود که در مقابل ۲۰ میلیون رای خاتمی شکست خورده بود. جریانی که از ابتدای دهه ۷۰ قدرت گرفته و مجلس‌های چهارم و پنجم را در اختیار داشتند، تحت تأثیر جوی که در جامعه ایجاد شده بود با دولت همراهی کردند و همه وزرای سیدمحمد خاتمی توانستند از مجلس رای اعتماد کسب کنند. این وضعیت حتی برای احمدی‌نژاد در سال ۸۴ و ابراهیم رئیسی در سال ۱۴۰۰ هم اتفاق نیفتاد. درحالی‌که مجلس هفتم و مجلس یازدهم کاملا با این دولت‌ها همسو بودند. اما باز هم چند نفر از وزرا از راه‌یابی به کابینه بازماندند. ناطق اما بعد از مجلس پنجم به لایه‌های درونی سیاست رفت. بااین‌حال قدرت‌گرفتن جریانی که معتقد بود باید از مسن‌ترهای اصولگرایی عبور کرد، باعث شد تا او رفته‌رفته از جریان سیاسی خود جدا شود. این همان جریانی بود که احمدی‌نژاد را بر سر کار آورد، سال ۹۲ جلیلی را معرفی کرد و بعدتر رئیسی را درحالی‌که اصولگرایان آماده حمایت از قالیباف در سال ۹۶ می‌شدند، به میدان شکست در مقابل روحانی کشید (سابقه رقابت این دو جریان را یک روز قبل از انتخابات دور اول ریاست‌جمهوری سال ۱۴۰۳ در روزنامه «شرق» با عنوان «جرا رقابت قالیباف و جلیلی مهم است» شرح دادیم). همان جریان بعد از حذف ناطق نوری در سال ۸۸ به سراغ علی لاریجانی رفت.

از **مسجد اعظم قم** تا **برجام**: جریانی که احمدی‌نژاد و جلیلی را بر کشیدند، در سال ۸۸، هم با قالیباف مشکل داشتند هم با لاریجانی. لاریجانی اما با آنها مدارا کرد. تلاش این جریان برای به دست گرفتن مجلس نهم، سبب شد تا نطفه جریان پایداری بسته شود. آیت‌الله مصباح در مقابل آیت‌الله مهدوی‌کنی ایستاد و جریان خود را به مجلس فرستاد. یک سال بعد در ۱۱ بهمن‌ماه ۱۳۹۱ لاریجانی درحالی‌که در مسجد اعظم قم درحال سخنرانی سالگرد انقلاب بود، با مهر و لنگه کفش پذیرایی شد. لاریجانی آن ماجرا را فراموش نکرد. با شکست جریان اصولگرایی در انتخابات سال ۹۲، او تحقیق و تفحص از آن ماجرا را در عین‌تر دنبال کرد و با وجود همه مخالفت‌ها گزارش آن را در مجلس قرائت کرد؛ گزارشی که به نقش یکی از مؤسسات زیرمجموعه آیت‌الله مصباح در آن واقعه اشاره می‌کرد. همکاری علی لاریجانی با دولت روحانی در دو سال اول که منجر به توافق برجام و تصویب آن در مجلس شد، تیر آخربه روابط لاریجانی و رادیکال‌ها بود؛ تا جایی‌که او روزی در مجلس گفت: «در جایی یکی از نمایندگان گفته است که لاریجانی نمی‌گذارد مسائل هسته‌ای در مجلس مطرح شود و او بنا به خواسته آقایان هاشمی و روحانی رئیس مجلس است. و با دیگری گفته است که سگ احمدی‌نژاد و منشایی به لاریجانی شرف دارد. حداقل من شهادتین را که گفته‌ام، چطورمی‌شود سگ دیگران بر کسی که شهادتین می‌گوید شرف داشته باشد؟». درست است که بعد از این حرف‌ها جریان پایداری شکست خورد و در سال ۹۴ به‌طور کامل از راه‌یابی به مجلس باز ماند، اما با خروج ترامپ از برجام و بازگشت تحریم‌ها، آنها جان تازه‌ای گرفتند و در سال ۹۸ با قدرت بیشتری بازگشتند. وضعیت به گونه‌ای رقم خورد که علی لاریجانی حاضر نشد در انتخابات مجلس حتی از قم هم ثبت‌نام کند. بعدها با امید فراوان در انتخابات ۱۴۰۰ ثبت‌نام کرد و رد صلاحیت شد. چهار ماه قبل وقتی بار دیگر برای ثبت‌نام به وزارت کشور می‌رفت، انتظار داشت رد صلاحیتش در سال ۱۴۰۰ جبران شود؛ اما باز هم رد صلاحیت شد تا متوجه شود در کدام نقطه از سیاست ایستاده است.

خیز حذف قالیباف: اسفند ۱۴۰۲ خیز اولیه حذف قالیباف از سوی افراطی‌ها برداشته شد و درحالی‌که او فکر می‌کرد بدنه اصولگرایی با هدایت سرشاخه‌ها به او و فهرست «چناره» رای خواهد داد، نقر سفر تهران شد و او «پاچوش‌هایی» همچون حمید رسایی و ثابتی شکست خورد. بااین‌حال پروژه آنها برای حذف قالیباف از ریاست مجلس ناکام ماند. جریان جلیلی با ورود به انتخابات ریاست‌جمهوری آمده بود تا با شعار «امتداد دولت رئیسی» چناره‌ها سیاست اصولگرایی را بار دیگر کنار برند.

قالیباف درحال فرار از لاریجانی شدن: با همین اعتمادبه‌نفس در انتخابات حاضر به کناره‌گیری یکنه قالیباف نشدند و در نهایت قالیباف در دور اول و جلیلی در دور دوم شکست خورد. نکته اینجا بود که هم لاریجانی و هم ناطق نوری هر دو بعد از مدتی ناگهان کارکردشان را از دست دادند. ناطق با روی کار آمدن احمدی‌نژاد حذف شد و لاریجانی در مقابل جریان پایداری ایستاد و در نهایت مصطوب این جریان قرار گرفت و حذف شد. حالا به نظر می‌رسد قالیباف قصد دارد از تجربیات آن دو استفاده کند. او نمی‌خواهد تبدیل به لاریجانی و ناطق نوری دیگری برای سیاست‌اصولگرایان شود، برای همین درعین‌حال که به رای آوردن کابینه پزشکیان کمک می‌کند، اما تلاش می‌کند در مقابل جریان جلیلی در صحن علنی روش‌هایی که لاریجانی به کار برد را از خودش نشان ندهد. اما سؤال این است که آیا این مماشاسات می‌تواند او را از خطری که در کمین اوست نجات دهد؟ برای پاسخ به این سؤال شاید بهتر باشد تا پایان انتخابات ریاست‌جمهوری در آمریکا صبر کنیم. چرخش اساسی احتمالا در آن مقطع اتفاق خواهد افتاد؛ اینکه چه کسی در آمریکا بر مسند قدرت می‌نشیند به ما خواهد گفت که قالیباف تبدیل به قالیباف ۹۲ و حامی برجام خواهد شد، یا قالیباف ۹۹ و قانون راهبردی لغو‌تحریم‌ها.

وحیده کریمی؛ آمد، ندنقی توفانی کرد، رکورد ۲۳ساله را شکست و با همه وزیرایش راهی پاستور شد. آخرین روز بررسی صلاحیت وزرا؛ با سخنرانی قاطع و محکم رئیس‌جمهور همراه شد که تمام‌قد پشت گزینه‌هایش حتی آنهایی که خود ادغان داشت ای‌دانش بودند، ایستاد تا آخرین روز مرداد به روزی ماندگار در تاریخ رای اعتماد به وزرا تبدیل شود و با ۱۸ مرد و تک‌وزیر زن دولتش را آغاز کند. مسعود پزشکیان؛ با ادبیات مخصوص به خود با نمایندگانی صحبت کرد که می‌دانستند در میانشان پیروان جریانی تندرو قرار دارند که برای تضعیف دولتش از هیچ تلاشی فروگذار نبودند و برای ناگامی‌اش هر آنچه در توان داشتند به کار بسته‌اند. در این شرایط او با همان زبان صادقانه‌اش گفت: «به چیزی که معتقد نیستم نمی‌توانم بر زبان بیاورم؛ همین کاغذهایی که می‌دهند از رو بخوانم را هم نمی‌توانم بخوانم» در ادامه با همان لحن ساده اما دلچسب و واقعی اعتراف کرد که در ذهنش، ای‌دئال‌های دیگری برای وزرا داشته اما وقتی دیده توافق نیست کوتاه آمده؛ پس تأکید کرد: «برای وحدت کوتاه می‌آیم؛ کوتاه آدمم برای اینکه تفاهم مهم‌تر از ای‌دئال است».

بنابراین انتظار برای دوکوتاه‌نام مجلس شورای اعتماد به همه وزرا در برابر تعامل و توافق دوطرفه بین دولت و مجلس نتیجه داد. تعاملی دوطرفه که خار چشم رادیکال‌ها شد و آنها را به گوشه رینگ برد. پایداری‌ها که حتی دستت به دامن توزیع شب‌نامه شده بودند و با جلسات متعدد خصوصی، تذکرهای مکرر خارج از دستور صحن و… در تلاش برای انداختن حداقل چهار وزیر بودند، دیروز به چشم خود دیدند که دیگر آن اقلیت پرسروصدا که به‌دنبال خالص‌سازی و دستیابی به دولت و مجلس توان‌مند بود، نیستند و اکنون زمین سیاست‌ورزی به سمت عقلانیت و اعتدال



وزارت آموزش و پرورش

علیرضا کاظمی

۱۶۸رای **۴رای**



وزارت امور خارجه

عباس عراقچی

۱۴۷رای **۲۵رای**



وزارت دادگستری

امین حسین رحیمی

۲۶۸رای **۸رای**



وزارت میراث فرهنگی

رضا صالحی‌امیری

۱۶۸رای **۶۰رای**



مجلس به تمامی وزرای دولت وفاق در تعاملی دوطرفه و بعد از نطق توفانی پزشکیان رأی اعتماد داد

اجماع ملی

برای رسیدن به وفاق ملی تغییر کرده است.

هرچند رادیکال‌های مجلس در توییت‌های مختلف بر نطق غرای پزشکیان تاخند و قبل از شمارش آرا اعتراف کردند به این نطق بازی را باخته‌اند؛ پس آن را به نقد نشستند؛ مالک شریعتی نوشت «هزینه‌کردن رئیس‌جمهور محترم از رهبر انقلاب برای رای گرفتن از مجلس، خطای بزرگی بود»؛ رسایی هم ناامیدانه با همین دست‌فرمان جلو رفت و در نهایت برای کابینه جدید آرزوی موفقیت داشت. در این بین ثبت تصویر پیروان جوان و پرمدعای پایداری‌ها که این روزها در حمله به وزرا از جمله عراقچی چهارهای نامحبوب نه فقط در میان افکار عمومی که حتی در جمع اصولگرایان از خود ساخته بود، توسط دوربین عکاسان ثبت شد که نشان می‌داد ثابتی پرسروصدا، مغعوم و ناامید، کیف به دست، سر و شانه‌های پایین از سنگینی شکستی که دیروز متحمل شده، مجلس را ترک می‌کرد. اما در طرف اکثریت در کنار مردم؛ حس پیروزی کابینه پیام موفقیت برای همه بود و ابطحی مدیریت قالیباف را فاخر و قوی توصیف کرد و حسین مرعشی هم همراهی مجلس را به گامی بزرگ تعبیر کرد. عبدالله گنجی چهره فعال رسانه‌ای اصولگراها هم نوشت «پزشکیان فرا‌جراحی وارد شد و مجلس فرا‌جراحی رای داد. همسویی و وفاق دوطرفه شد. برخی توییترهای هم سنگ روی ریخ شدند». این‌گونه بود که همه از همراهی با هم راضی بودند. رئیس مجلس هم بعد از اعلام نتیجه رای‌گیری در شبکه اجتماعی ایکس (توییتر سابق) از همراهی مجلس با دولت وفاق ملی نوشت: «نمایندگان محترم مجلس در راستای همکاری با دولت محترم، گام دوم وفاق را برداشتند و به تمام اعضای کابینه پیشنهادی دکتر پزشکیان رای اعتماد دادند. ان‌شاءالله مجلس در مسیر حل مشکلات کشور و محقق‌کردن



وزارت اطلاعات

سید اسماعیل خطیب

۲۶۱رای **۳رای**



وزارت کار

احمد میدری

۱۹۱رای **۴۷رای**



وزارت فرهنگ

عباس صالحی

۲۷۲رای **۰رای**



وزارت نیرو

عباس علی‌آبادی

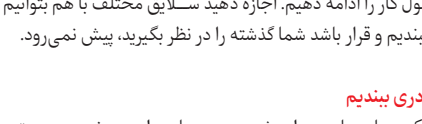
۲۲۵رای **۱۰رای**



وزارت علوم

حسین سیمایی

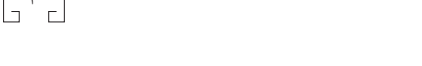
۲۲۱رای **۲۰رای**



وزارت صمت

محمد اتابک

۲۳۱رای **۲۷رای**



وزارت صحت

محمد اتابک

۲۳۱رای **۲۷رای**

وزارت دفاع

عزیز نصیرزاده

۲۸۱رای **۷رای**

وزارت نفت

محسن پاک‌نژاد

۲۲۲رای **۷رای**

وزارت راه

فرزانه صادق

۲۳۱رای **۱۵رای**

وزارت ورزش

احمد دنیاامالی

۲۵۳رای **۱۰رای**

گفت‌وگو

جبار کوچکی‌نژاد

در گفت‌وگو با «شرق» مطرح کرد

ضرورت تکمیل سامانه

املاک و اسکان

در دولت چهاردهم

عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی به بیان انتقاداتی درباره عدم تکمیل سامانه املاک و اسکان پرداخت و گفت: تکمیل سامانه املاک و اسکان را به وزیر راه و شهرسازی پیشنهادی دولت چهاردهم متذکر می‌شویم. جبار کوچکی‌نژاد، عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با «شرق» درباره ضرورت تکمیل سامانه املاک و اسکان در دولت چهاردهم و دلیل ایجاد این وقفه در تکمیل سامانه گفت: ما در مجلس قانون ساماندهی بازار مسکن و اجاره‌بها را تصویب کردیم و علاوه بر این قانون، اخذ مالیات از خانه‌های خالی نیز تصویب شد تا به این وسیله از مالکان این خانه‌ها که اقدام به عرضه مسکن خود نمی‌کنند، مالیات اخذ شود. کوچکی‌نژاد در ادامه بیان کرد: در زمان تصویب این قانون تصور می‌کردیم که با وضع مالیات بر خانه‌های خالی می‌توانیم این خانه‌ها را به چرخه عرضه بیاوریم و به این وسیله عرضه مسکن را افزایش دهیم و افرادی که برای تأمین هزینه مسکن خود مشکل دارند به این وسیله شرایط را برای آنها تسهیل می‌کنیم. کوچکی‌نژاد با بیان اینکه هدف از تصویب این قانون این بود که قیمت خانه‌ها پایین بیاید و اگر هم فرد حاضر به ارائه و عرضه مسکن خود نباشد باید مالیات آن را بپردازد، افزود: اما متأسفانه نتوانستیم این قانون را به‌خوبی اجرا کنیم و اطلاعات خانه‌های خالی به‌طور کامل در سامانه املاک و اسکان بارگذاری نشد.

این نماینده مجلس شورای اسلامی در ادامه توضیح داد: حجم بالای خانه‌های خالی که در کشور وجود دارد، باید به چرخه خدمات‌دهی به مردم وارد شوند. هدف از بارگذاری اطلاعات آنها در دستگاه‌های مختلف در ارائه اطلاعات خود به این سامانه کوتاهی کردند. عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس خاطرنشان کرد: دستگاه‌های مختلف موظف به همکاری با وزارت راه و شهرسازی و وزارت صمت برای تکمیل سامانه املاک و اسکان هستند، اما در چند سال شاهد این همکاری نبوده‌ایم. کوچکی‌نژاد خاطرنشان کرد: وزارت صمت و وزارت راه و شهرسازی اگر ایراد و اشکالی به قانون وارد دارند که دلیلی بر عدم اجرای آن شده است، به مجلس اعلام کنند تا اصلاحات لازم در قانون صورت بگیرد، در غیر این صورت باید هرچه زودتر این قانون اجرایی و اطلاعات در سامانه املاک و اسکان بارگذاری شود. نماینده رشت در مجلس توضیح داد: مجلس و مخصوصا کمیسیون عمران این موضوع را در دستور کار خود قرار خواهند داد و به صورت مستمر پیگیری خواهند کرد تا این قانون هرچه زودتر در دولت جدید اجرایی و اطلاعات در سامانه املاک و اسکان بارگذاری شود. این خانه‌های خالی در چرخه خدمات‌دهی به مردم قرار می‌گیرند. کوچکی‌نژاد گفت: دستگاه‌هایی مثل سازمان ثبت احوال، بانک مرکزی یا خیلی از دستگاه‌های دیگر در همکاری با سامانه املاک و اسکان برای در اختیار قراردادن اطلاعات لازم کم‌کاری کرده‌اند و دستگاه‌های نظارتی مثل سازمان بازرسی و قوه قضائیه موظف هستند که به‌طور کامل بر روند همکاری آنها نظارت و در صورت استکفاف آنها از قانون، با آنها برخورد کنند. این نماینده مجلس دوازدهم گفت: ارگان‌هایی که تخلفی دارند باید بر اساس قانون با آنها برخورد شود و هرچه زودتر اطلاعات در اختیارشان را با سامانه املاک و اسکان به اشتراک بگذارند. نماینده رشت در مجلس افزود: در بحث رای اعتماد دادن به وزیر راه و شهرسازی دولت چهاردهم، قطعا مجلس تذکر خواهد داد که تکمیل سامانه املاک و اسکان در دستور کار آنها قرار داشته باشد تا حداقل تا یک سال آینده اقدامی اساسی برای تکمیل این سامانه انجام شود.